

Mélyponton a tejágazat

A tejtermelők több, mint egy éve várják, hogy végre valós intézkedések segítsék a takarmányárak drasztikus emelkedése, a tömegtakarmány-ellátás bizonytalansága, a hatalmas összegeket felemésztő környezetvédelmi beruházások hiteleinek kamatterhei miatt nehéz helyzetbe került ágazatot. A MOSZ szarvasmarha-tenyésztőinek országos választmánya elkésérintőnek tartja, hogy az ágazat eddigi támogatásait felfüggesztették és a termelők még október végén sem ismerik a 2010. évi nemzeti kiegészítő tejtámogatás összegét.

A választmány legutóbbi, október 28-ai ülésén a megyék képviselői országos képet rajzoltak az ágazat helyzetéről. Tóth István, a MOSZ titkára hangsúlyozta: sajnálatos tény, hogy az idén mintegy 10 százalékkal tovább csökkent a tejtermelés. Ezzel átlépett egy határt, aminek beláthatatlan következményei lehetnek: féltő, hogy visszafordíthatatlanná válik a folyamat.

Csökkenő termelés

Istvánfalvy Miklós, a Fejér megyei TESZÖV elnöke, a Fehérvár Tej Kft. termelői csoport vezetője megerősítette Tóth István szavait. Magyarországon az elmúlt egy évben 10 százalékkal csökkent a tejtermelés, aminek a tej alacsony átvételi ára az oka. Csupán az utóbbi három hónapban volt tapasztalható némi árnövekedés, de a jelenlegi árszint még mindig nem éri el a két évvel ezelőtti. Különkénti 80 forint feletti árral már kiegyeznének a termelők, hiszen a középmezőnynek – a minimális támogatás mellett – már az is hozna kis eredményt. De szükség volna az elmúlt évek árkiegészítésének kompenzálására is, hiszen tavaly és tavalyelőtt 60 forint alatti árakkal voltak kénytelenek dolgozni. Ez az időszak komoly kiesést jelentett, olyannyira, hogy több kisebb-nagyobb telepen a túlélésért küzdöttek. Az adatok szerint több helyen is sikertelenül, mert

az országos állatlétszám az idén újabb tízezerrel kisebb a tavalyinál. A likviditási problémák általánossá váltak, a cégeknek számos beruházás megvalósításáról le kellett mondaniuk.

Most vagyunk a szerződéskötések időszakában, emlékeztetett a termelői csoport vezetője. A tejfeldolgozók érzékelik, hogy egyre csökken a felvásárolható tej mennyisége, és nő a nyers tej exportja is, ezért végre emelték az áraikat – csak hogy legalább két-három hónapos késéssel. A tej átvételi ára jelenleg 75–80 forint között mozog kilónként, ami az idei év elejei árhoz képest 10–15 százalékos emelkedést jelent. Azt, hogy mennyire mélyponton van az árszint, igazolja, hogy ezek a magasabb árak még mindig 10 százalékkal elmaradnak az uniós átlagáraktól. (A magyarországi tejfelvásárlási árak a legalacsonyabbak közé tartoznak, az Európai Unió 27 tagállamából 23-ban magasabbak a termelői árak, mint nálunk. Az ország tejkvótáját eddig sem tudták kihasználni tejtermelőink (2 millió kilogrammból 1,3 millió kilogramm a tényleges termelésünk), és a termelés csökkenésével a kvótakihasználásunk tovább romlott. Adatok is alátámasztják, hogy Magyarországnak nem volt érdeke az uniós kvóták növelése, amivel az EU a tejtájságot kezelni kívánta – és ahol egy százalé-

kal több tejet állítanak elő, mint a kvótaemelés előtti években.

Intézkedésekre várva

Ha a jövő évi szerződésekben sikerül 80–85 forintos árat elérni, akkor a tehénvágási hullám végre elülhet. Ehhez azonban az is szükséges, hogy egy-egy telepnek megfelelő földterülete legyen, hiszen a tömegtakarmányt meg kell termelni. Ha viszont kihúzzák a földet a termelő cégek alól, nem lesz megállítható a mélyrepülés. Az állattenyésztés nehézipara a tejtermelés, és egyben a legnagyobb munkaerő-foglalkoztató ágazatok közé is tartozik. Ha leépül az ágazat, akkor a vidék fejlődése sem valósítható meg, mert a falvak elnéptelenednek, kiürülnek, akárcsak az állattelepek.

A takarmányárak a duplájára nőttek, jelentette ki a TESZÖV elnöke, és a mai üzemanyagárak mellett egyetlen cég sem engedheti meg magának, hogy vásárolja a silókukoricát, a szenázst.

Tavaly több nagy megmozdulást is szervezett az ágazat, nemcsak idehaza, hanem az Európai Unióban is. Már ekkor felhívták a figyelmet arra, hogy az ágazat támogatáspolitikája rossz irányt vett, kevés a termelők kompenzációja, rosszak a jövedelem-elosztási arányok.

Istvánfalvy Miklós azt azonban elvárná, hogy a jövő évi szerződésekben a 80–85 forintos árszint stabilizálódjon. De ez csak akkor történhet meg, ha olyan uniós és kormányzati intézkedéseket hoznak, amelyek segítik a piacok stabilizálódását. Ez intervenciók intézkedésekkel megoldható volna. Hasonlóképpen fontos, hogy a nem uniós országokból érkező importhoz ne társuljanak még kedvezmények is.

Levél a miniszternek

Tóth István titkár beszámolt a választmányának arról, hogy a

1125 Budapest, Istenehegyi út 59–61.

MOSZ levelet írt Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszternek. Ebben azt hangsúlyozták, hogy a körülmények kedvezőtlen alakulása miatt rendkívül fontos, hogy a tejágazati támogatásokat a lehető legkorábbi időpontban meghirdessék és folyósítsák. Ennek érdekében, és a tejtermelőket sújtó különleges hátrányok kezeléséhez kapcsolódó 2010. évi kiegészítő támogatások 50 százalékos előlegének kifizetéséhez kapcsolódó ellenőrzéseket minél hamarabb végezze el az MVH, és az EU által engedélyezett előleget októberben fizessék ki (*ez meg is történt – A szerk.*) Az ágazat stabilizálása érdekében szükség van a 2010. évi tej-top up-támogatás teljes összegének kifizetésére és a következő években történő folyósítására is. Újra meg kell nyitni az állati tetemek eltávolítása és ártalmatlanítási költségeinek, illetve az egyes állatbetegségek megelőzésével, leküzdésével kapcsolatos jogcímek támogatását. Annak érdekében, hogy a hazai tejtermelés legalább szinten tartható legyen, biztosítani kell, hogy az állattartók hozzájuthassanak a takarmánytermelő területek használati jogához, valamint azt is, hogy takarmány szükségletük biztosításához kedvezményes forgóeszközhitelt vehessenek igénybe.

H. GY.